

FOKKER VAN HET JAAR

Fokker en rijder belangrijk voor elkaar

Ate Veenstra

FOKKERIJ

Toen Ate Veenstra en zijn vrouw Hillie werden gehuldigd als Fokkers van het Jaar voelden zij zich alsof ze een Koninklijke onderscheiding kregen. In Ermelo werden ze, gezeten in een open Landauer met vier paarden ervoor, omringd door hun fokproducten. Ate is er bijzonder trots op dat hij nu ook in het rijtje der 'groten' staat. Een goedgekeurde hengst fokken staat nog op zijn verlanglijstje.

TEKST: DINI BROUWER • BEELD: JACOB MELISSEN E.A.

Ate Veenstra (78) bezocht vele malen de Nationale Tuigpaardendag. Stil zijn, kijken en genieten, zo beleeft Ate een concours of keuring. Maar hij is niet meer de jongste en dan wordt overal naartoe gaan minder vanzelfsprekend. Wim Cazemier wilde toch wel graag weten of de familie Veenstra wel naar de Tuigpaardendag ging, enkele VIP-plaatsen kon hij zo regelen. Veenstra: "Ik zei nog wel: 'Zit jij zo goed in de VIP-kaarten' maar zocht er niet direct wat achter. Wim en ik hebben verschillende paarden samen en hij regelt dat soort dingen dan voor ons." Echtgenote Hillie vond die aandrang wel wat verdacht. "Eerlijk gezegd had ik wel het gevoel dat er iets ging gebeuren. Als we wilden hoefden we niet eens zelfs te rijden en Cazemier senior kwam heel nadrukkelijk de kaartjes brengen! Maar we zijn gelukkig gegaan, we voelden ons als koning en koningin in dat rijtuig. De tuigpaardenfokkerij betekent heel veel voor mijn man, het is zijn lust en zijn leven." Ate: "En dat al die mensen de moeite

hadden genomen om met mijn fokproducten naar Ermelo te komen. Alleen de oude Marrith was er niet. Die liep bij mij thuis in het land met haar veulen. Die konden ze natuurlijk niet onopgemerkt naar Ermelo halen. Dat ik nu bij die serie 'grote fokkers' hoor, dat doet mij heel veel."

Triest moment

Ate Veenstra is geboren in het Groningse Lutjegast, een dorpje niet ver van zijn huidige woonplaats Opende. Twee werkpaarden waren er op de ouderlijke boerderij waar Ate melkveehouder was. "We fokten ook elk jaar een paar veulens. Ik ging met die merries ook wel naar de concoursen hier in de buurt om mee te doen aan de aangespannen tuigrubrieken, dat trok mij toen al. Maar de tijd van de mechanisatie kwam er aan, ik zag mijn buurman met zijn trekker over het land scheren, daar kon je met twee paarden niet tegen werken. Er moest een trekker komen en ik dacht dat ik met de verkoop van mijn paarden en veulens een nieuwe trekker

had. Maar alle boeren stonden met hun paarden op de Zuidlaardermarkt, dus het werd een tweedehands trekker. We waren niet blij dat die beste paarden weg gingen, maar het kon niet anders." Veenstra begon met 15 melkkoeien. Hij ging 33 jaar geleden naar de streek Peebos bij Opende en bouwde zijn familiebedrijf uit tot een melkveebedrijf met 120 melkkoeien. Inmiddels is hij weer verhuisd en woont hij nu even verderop in een prachtige boerderij waar hij nog drie paarden houdt, waaronder Marrith en haar veulen van Manno. Die lopen nu nog buiten, maar de laatste hand wordt gelegd aan drie paardenstallen. "Meer stallen wil ik ook niet. We hadden weleens 22 paarden, maar die tijd is voor mij voorbij." Veenstra fokte ook Friezen en rijpaarden. Zijn laatste rijpaard verkocht hij dit jaar.

Oude liefde

Toen de omstandigheden er naar waren vond Veenstra het weer tijd om toe te geven aan zijn oude liefde, de tuigpaarden. Hij kocht in 1990

bij zijn buurman Gerben Kloosterman de tweejarige Bariton-dochter Ilona. Zij kwam uit Tamela, een ster preferente dochter van Koetsier. Veenstra kende als tuigpaardliefhebber natuurlijk wel de hengsten Koetsier en Bariton, maar is zich daarna meer gaan verdiepen in de tuigpaardfokkerij. Met de aankoop van Ilona werd de basis gelegd van zijn succesvolle fokkerij, alle paarden die bijdragen aan de titel Fokker van het Jaar gaan terug op Ilona. Veenstra betuigde Ilona zelf maar fokte natuurlijk ook met haar. Beginnend tuigpaardfokker Veenstra koos direct voor vernieuwer

Tuigpaardfokker van het jaar Ate Veenstra fokte dit jaar wederom een dochter van Manno uit zijn Marrith, Jolien V.

BELANGRIJKSTE FOKMERRIES

Ilona (ster van Bariton x Koetsier, fokker G. Kloosterman, Doezum). Zij bracht van Renovo hengstveulen Odin en merrieveulen Marrith. De keur preferente **Marrith** bracht 13 veulens. Van Manno bracht ze de keurmerrie Wieke V, de PROK-hengst Dictus V, Gouke V, Jolien V, van Patijn de stermerrie Urby V en de keurmerrie Zilka V, van Heineke de stermerrie Sandra, van Waterman Tristan en de stermerrie Verona V, van Uromast Arjen V, van Marvel Barrith V, van Sterreljocht Surprise bracht ze Evert V en van Colonist Idsard V.

FOKKER VAN HET JAAR

FOKKERIJ

Ate heeft veel paarden samen met Wim Cazemier, zo ook de drievoudig kampioene keur- en elitemerries Wieke V, hier op de voorgrond.

Renovo en dat bleek de juiste keuze. In 1994 werd van Renovo het merrieveulen Marrith geboren en zij is stammoeder op stal Veenstra geworden. Veenstra: "Renovo vond ik een machtige verschijning met veel uitstraling. In de fokkerij was hij dominerend, daar kon je vooruitgang halen. En ik wilde een langer voorbeen fokken, Ilona was nogal kortbenig. Toen Marrith negen dagen was ging ik naar Berend van de Brink om Ilona weer te laten dekken. Toen Van de Brink Marrith zag zei hij, nog voordat hij ons goedendag had gezegd 'heb je niet liever 2000 gulden dan dat veulen?' Nou, dat had ik dus niet en dat was maar goed ook, want Ilona is jong overleden. Ze is verongelukt doordat een ander paard tijdens een mencursus in paniek raakte. Ilona werd daar het slachtoffer van." Met Marrith ging Veenstra verder als fokmerrie. Ze zoogt nu haar dertiende veulen, een dochter van Manno, de succescombinatie die Veenstra veel fokkersroem bracht.

BELANGRIJKSTE FOKRESULTATEN

Wieke V (keur v.Manno), competitiewinnaar VTN Noord, 128 winstpunten, driemaal Nationaal Kampioen keur/elitemerries, IBOP 92,5. Zilka V (v.Patijn), 44 WP, Urby V (ster v.Patijn), Z-dressuur. Dictus V (prok v. Manno), competitiewinnaar VTN Noord, 23 WP. Evert V (v.Sterreljocht Surprise), kampioen tweespannen en kampioen onder het zadel, 27 WP.

Vruchtbare fokmerrie

Marrith stond als driejarige tweede op de lokale keuring en vierde op de Centrale Keuring in Tolbert. Veenstra: "Ja, daar heb ik nog wel iets over. Tot aan de laatste ronde ging Marrith op de lokale op kop, maar net voor het opstellen werd ze op plaats twee gezet. Daar was nogal wat commotie over, maar dat kan dan zo gaan. Maar Marrith nam revanche, zij slaagde met maar liefst 85 punten voor haar IBOP en de kampioene slaagde niet." Wim Cazemier betuigde haar en deed ook de IBOP met haar. Hij bracht haar enkele keren uit, maar Veenstra reed zelf ook met haar. "Als ik Marrith meenam naar de menclub moest ik eerst een uur met haar het bos in, anders was ze bijna niet te gebruiken in een koetsenrit. Ze bruiste altijd van energie, aan stilstaan had ze een hekel. Dat temperament geeft ze ook door. Ik won in één jaar drie dekens met haar." Maar Marrith was toch hoofdzakelijk fokmerrie. Ze bracht dertien nakomelingen, zes dochters en zeven zonen. Drie dochters werden ster en twee keur. Haar bekendste nazaat is ongetwijfeld haar vijfde veulen, de in 2003 geboren zeer elegante en edele Manno-dochter Wieke V die zowel aan de hand als aangespannen bijzonder veel roem behaalde. "Het was het eerste veulen van Marrith en Manno. Renovo x Manno, twee top vererfers bij elkaar, dat was mijn filosofie er achter. Het bracht mij wat ik hoopte,

kwaliteit en beweging. Ik zag meteen de kwaliteiten van Wieke. En bewegen deed ze apart, altijd." Als veulen stond ze nationaal tweede achter de latere KWPN-hengst Waldemar. Naast eervolle titels op CK Norg werd Wieke driemaal Nationaal Kampioen bij de keur- en elitemerries. 'Naar Wieke blijf je kijken, Wieke verveelt nooit' luidde een passage uit de verslaggeving. Het keurschap behaalde ze met een IBOP-resultaat van 92,5 punten. "Een record, ze is nog niet onttroond, ik houd het goed bij", vult Veenstra vol trots aan. Wim Cazemier betuigde ook Wieke en won met haar de competitie VTN regio Noord en behaalde tevens 128 winstpunten. Wim werd mede-geregistreerde. Veenstra: "Wil je je fokproduct promoten dan moet je een rijder zoeken. Als je een goed paard hebt dan wordt het voor die trainer ook interessant, hij kan zich in de kijker rijden. Wieke en Wim vormden een topcombinatie en er kwam vraag naar Wieke. Toen zijn we tot bepaalde afspraken gekomen en is Wim mede-geregistreerde geworden. Wiekes kinderen zijn ook half van Wim. Weet je waar ik ook heel erg van genoten heb? Van Sanne Welling en Wieke, zij kon haar ook zo goed laten presteren." Sanne is een nichtje van Wim Cazemier. Wieke, die nu dragend is van de grote maat Hackney-hengst Plain's Liberator en die bij Cazemier staat, heeft drie nakomelingen. Zoon Indiana (v.Colonist) werd vorig jaar zevende op de NVK en haar edele en elastische dochter Jay Rose (v.Plain's Liberator) werd dat dit jaar ook. Van Atleet bracht Wieke nog Gieke.

Zilka V

Marriths in 2004 geboren dochter Zilka V (keur v.Patijn) heeft ook goed gepresteerd en heeft 44 winstpunten. "Zilka en ik lagen elkaar eigenlijk niet zo goed. Ze was wat eigennuttig en afstandelijk naar mij toe. Ze is ook pas als vierjarige ster geworden. Wim heeft een IBOP van 80 punten met haar behaald en ook 44 winstpunten. Ze presteerde goed maar ze liep eigenlijk altijd in de schaduw van Wieke. Maar ik heb ook meer met Manno dan met Patijn. Weet je, Patijn-nakomelingen moeten bij je passen. Ik houd meer van het karakter en het type van Manno. Maat, hals erop, ongecompliceerd en show maken. Je moet direct kunnen zien dat het een tuigpaard is. Ze moeten direct tuigen als ze de stal uitkomen zeg ik altijd. Patijn was een beste beweger en we moeten natuurlijk wel een luxe paard fokken. Maar we moeten oppassen

De zeer goed presterende Wieke V, het paradepaardje van Veenstra, was als veulen tweede op de NVK en liep een IBOP van 92,5 punten. "Ik zag meteen haar kwaliteiten", vertelt Veenstra.

FOKKERIJ

'Stil zijn, kijken en genieten', zo beleeft Ate Veenstra de tuigpaarden.

Wieke V's veulen Jay Rose (v.Plain's Liberator) werd dit jaar uitgenodigd voor de Nationale Veulenkeuring en werd daar zevende.

FOKKER VAN HET JAAR

dat het geen halve Hackney's worden. Maat vind ik momenteel een groot probleem." Zilka is dragend van Colonist naar Amerika gegaan. Met 23 winstpunten is de hengst Dictus V van Stal Bosma, geboren in 2008 en volle broer van Wieke V, ook een goed presterende nakomeling van Marrith. Henk Prins is de rijder en won al veel met Dictus, waaronder de Noordelijke competitie. Volle broer Gouke V werd dit jaar, ook in handen van Henk Prins, derde in de finale van het KWPN kampioenschap voor driejarige tuigpaarden. Dan is ook Evert V met 27 winstpunten (v.Hackney-hengst Sterreljocht Surprise) van Alberd van Dijk, een opvallend presterende nakomeling van Marrith. De in 2009 geboren Evert V behaalde in het span dit jaar de kampioenstitel Noord en werd met Martine Lucas ook kampioen onder het zadel. Marriths in 2001 geboren dochter Urby V (v.Patijn) van Stal Van der Boon is Z-dressuur. Haar zoon Jack v.d. B. (v.Manno) was dit jaar uitgenodigd voor de NVK.

Bloedspreiding

Ate Veenstra wil graag ander bloed in zijn fokkerij en heeft daar een idee over. "We zitten aan het plafond, alle paarden zijn familie van elkaar. Sterreljocht heb ik als experiment gebruikt en het veulen van Plain's Liberator en Wieke staat mij ook wel aan. Maar ik zei het al, we moeten wel tuigpaarden overhouden, geen halve Hackney's. Ik denk dat het goed is om meer hengsten te testen in Ermelo, zeker als het qua bloedspreiding wat toevoegt. Mochten ze niet voor een acht presteren maar wel ander bloed inbrengen, laat ze 25 merries dekken. Ik

Stammoeder Marrith (v.Renovo) staat aan de basis van het fokkerijsucces van Ate Veenstra.

vind dat fokker én stamboek om de tafel moeten en op zoek moeten naar een oplossing. Inteelt mag niet het probleem van de fokker alleen worden, de fokleiding moet met ons meedenken. Als fokker zul je inleveren met zo'n hengst, maar je moet het zien alles tussenstation, als experiment. Zo'n experiment kost tijd en geld maar dat mag niet op het bordje van alleen de fokker komen. We zijn één club en moeten het met elkaar oplossen. Waarom niet een beste Holsteiner hengst of een passende dressuurhengst proberen? En dan gelimiteerd, dan is er geen man overboord, je houdt altijd bruikbare paarden over", licht Veenstra zijn visie toe. ●

Dictus V van de familie Bosma won in handen van Henk Prins vorig jaar de competitie VTN Noord.